

BG

BG

BG

ЕВРОПЕЙСКА КОМИСИЯ

Брюксел, 2.2.2011
COM(2011) 32 окончателен

2011/0023 (COD)

Предложение за

ДИРЕКТИВА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

**относно използването на резервационни данни на пътниците за предотвратяване,
разкриване, разследване и наказателно преследване на престъпления, свързани с
тероризъм, и на тежки престъпления**

{SEC(2011) 132 окончателен}
{SEC(2011) 133 окончателен}

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

- **Основания и цели на предложението**

През последното десетилетие в ЕС и други части на света се увеличава тежката и организираната престъпност като например трафикът на хора¹ и трафикът на наркотици². Според сборника със статистически данни за престъпността и наказателното правосъдие (Sourcebook of Crime and Criminal Justice Statistics) през 2007 г. в държавите-членки на ЕС на всеки 100 000 души от населението се падат около 14 000 извършени престъпления (Италия и Португалия не са обхванати, тъй като за тях не са предоставени данни), като се започне от 14 465 престъпления в Швеция и се стигне до 958 в Кипър. В изготвената от Европол Оценка на заплахата от организираната престъпност за ЕС за 2009 г. (ОСТА 2009) се посочва, че действията на организираната престъпност включват най-често международни пътувания, обикновено насочени към трафик на хора, наркотици или други незаконни стоки в ЕС.

В същото време терористи и терористични организации съществуват както на територията на ЕС, така и извън границите му. Терористичните атаки в Съединените щати през 2001 г., неуспешният терористичен опит през август 2006 г. за взривяване на няколко самолета от Великобритания за САЩ, и опитът за терористичен акт на борда на самолет от Амстердам за Детройт през декември 2009 г. показаха възможностите на терористите да организират атаки срещу международни полети в която и да е държава. Въпреки че през 2009 г. тероризмът в ЕС намаля, според доклада за 2010 г. на Европол за обстановката и тенденциите, свързани с тероризма, терористичната заплаха остава реална и сериозна. Повечето терористични действия имат международен характер и включват международни пътувания³ наред с другото до тренировъчни лагери извън ЕС, което поражда необходимост от засилено сътрудничество между правоприлагащите органи.

Тежките престъпления и престъпленията, свързани с тероризъм, причиняват сериозни вреди на жертвите, нанасят икономически щети в голям мащаб и подкопават чувството на сигурност, без което хората не могат да се възползват от свободата си и да упражняват ефективно индивидуалните си права.

В изследване, публикувано през 2009 г.⁴ от Международната организация на труда се изчислява, че загубата от занижени заплати в резултат на трафика на хора през 2007 г. в индустриализираните икономики е възлизала на 2 508 368 218 USD, а тази в световен мащаб — на 19 598 020 343 USD.

В годишния доклад за 2010 г. за състоянието на проблема с наркотиците в Европа на Европейския център за мониторинг на наркотиците и наркоманиите се посочва глобалният характер на проблема с наркотиците и нарастващата и сериозна вреда от

¹ Европол, Оценка на заплахата от организираната престъпност за ЕС за 2009 г.

² Евростат, 36/2009.

³ Доклад на Европол за обстановката и тенденциите, свързани с тероризма, за 2010 г.

⁴ Измерване на цената на принудата за работниците, упражняващи принудителен труд — Vinogradova, De Cock, Belser.

него. Като възпрепятства социалното развитие и създава благоприятна среда за развитие на корупцията и организираната престъпност, проблемът представлява реална заплаха за Европейския съюз. Смъртните случаи в ЕС заради употребата на кокаин са около 1 000 годишно. По консервативни оценки 1,35 милиона души в Европа употребяват опиати. Що се отнася до икономическите и социалните последици от наркотиците, през 2008 г. 22 държави-членки отчетоха общи разходи, свързани със забранени наркотични вещества, възлизащи на 4,2 млрд. EUR.

В друго проучване, извършено от Министерството на вътрешните работи на Обединеното кралство⁵, се измерват разходите преди извършването на престъпление, като напр. разходи за предпазване, разходите вследствие на престъпление, като напр. физическото и емоционалното въздействие върху жертвата, заедно със стойността на евентуално откраднатото имущество, както и разходите в отговор на престъпление, включително разходите за системата на наказателното правосъдие. За 2003 г. тези разходи са били изчислени на 36 166 000 000 GBP.

В същото време четири пети от европейците искат да бъдат предприети по-активни действия на равнище ЕС срещу организираната престъпност и тероризма⁶.

В отговор на заплахата, която представляват тежките престъпления и тероризмът, както и във връзка с премахването на проверките по вътрешните граници съгласно Шенгенската конвенция, ЕС прие мерки за събирането и обмяна на лични данни между правоприлагащите органи и други органи. Тези мерки са полезни, но ударението при тях обикновено е върху данни за лица, които вече са заподозрени, т.е. лица, „известни“ на правоприлагащите органи. Примери за такива мерки са Шенгенската информационна система (ШИС)⁷, Шенгенската информационна система от второ поколение (ШИС II)⁸, Визовата информационна система (ВИС)⁹ и очакваната система за влизане/излизане.

В своя „Преглед на управлението на информацията в областта на свободата, сигурността и правосъдието“¹⁰ Комисията направи анализ на тези мерки и подчерта необходимостта от засилено сътрудничество между правоприлагащите органи по отношение на пътниците на международни полети до и от държавите-членки, включително от по-систематично използване на резервационни данни (PNR данни) на такива пътници за целите на правоприлагането. В документа „Стокхолмска програма — отворена и сигурна Европа в услуга и за защита на гражданите“¹¹ Комисията също беше приканена да представи предложение за използването на PNR данни за предотвратяване, разкриване, разследване и наказателно преследване на престъпления, свързани с тероризъм, и на тежки престъпления.

⁵ Икономическите и социалните разходи, свързани с престъпления срещу граждани и домакинства за 2003/04 г.

⁶ Стандартен Евробарометър 71, стр. 149 от приложението.

⁷ Конвенция за прилагане на споразумението от Шенген от 14 юни 1985 г. между правителствата на държавите от Икономическия съюз Бенелюкс, Федерална република Германия и Френската република за постепенното премахване на контрола по техните общи граници, ОВ L 239, 22.9.2000 г., стр. 19.

⁸ Регламент (ЕО) № 1987/2006, Решение 2007/533/ПВР, Регламент (ЕО) № 1986/2006.

⁹ Решение 2004/512/ЕО на Съвета, Регламент (ЕО) № 767/2008 на Съвета, Решение 2008/633/ПВР на Съвета. Вж. също Декларацията относно борбата с тероризма, Европейски съвет, 25.3.2004 г.

¹⁰ СОМ(2010) 385.

¹¹ Документ на Съвета 17024/09, 2.12.2009 г.

PNR данните представляват предоставена от пътниците непотвърдена информация, която се събира и съхранява в системите на въздушните превозвачи за резервации и контрол на излитанията за техни собствени търговски цели. PNR данните включват различен тип информация като например дати на пътуване, маршрут на пътуване, информация за билета, информация за връзка, туристически агент, чрез който е направена резервация за полета, използвано средство за плащане, номер на мястото и информация за багажа.

Правоприлагащите органи могат да използват PNR данните по няколко начина:

за последващи действия: използват се при разследвания, наказателни преследвания, разбиване на мрежи след извършването на престъпление. За да могат правоприлагащите органи да се върнат достатъчно назад във времето, е необходимо да се предвиди те да могат да запазват данните за пропорционален период от време;

за действия в реално време: използват се преди пристигане или отпътуване на пътниците, за да се предотврати престъпление, да се поставят под наблюдение или да бъдат задържани определени лица преди да е извършено престъпление или защото престъпление е извършено или се извършва в момента. В тези случаи PNR данните са необходими за съпоставяне с предварително определени индикатори на риска, основани на факти, с цел идентифициране на „неизвестни“ преди това заподозрени лица, както и за съпоставяне със съдържанието на различни бази данни за издирвани лица и предмети;

за изпреварващи действия: данните се използват за анализ и създаване на критерии за оценка, които след това могат да бъдат използвани за оценка на пътниците преди пристигане или отпътуване. За целите на изготвянето на подобен анализ, който да послужи за предотвратяване, разкриване, разследване и наказателно преследване на престъпления, свързани с тероризъм, и на тежки престъпления, е необходимо да се предвиди правоприлагащите органи да запазват данните за пропорционално дълъг период.

По-систематичното събиране, използване и запазване на PNR данни за международни полети при спазване на стриктни мерки за защита на данните ще доведе до по-успешно предотвратяване, разкриване, разследване и наказателно преследване на престъпления, свързани с тероризъм, и на тежки престъпления и е необходимо, както се обяснява допълнително по-долу, за да се отговори на тези заплахи за сигурността и да се намалят причиняваните от тях вреди.

Понастоящем обаче използването на PNR данни за пътниците не е уредено на равнище ЕС. Въпреки че до момента само ограничен брой държави-членки са създали PNR система, повечето държави-членки използват PNR данни за предотвратяване, разкриване, разследване и наказателно преследване на престъпления, свързани с тероризъм, и на тежки престъпления несистематично или съгласно общи правомощия, предоставени на полицията или други органи. В рамките на ЕС Обединеното кралство вече разполага с PNR система, докато Франция, Дания, Белгия, Швеция и Нидерландия или са въвели съответно законодателство, или в момента тестват използването на PNR данни. Няколко други държави-членки обмислят създаването на PNR системи. Тези национални мерки се различават в няколко отношения, в това число по отношение на целта на системата, срока на запазване на данните, структурата на системата, географския обхват и включените видове транспорт. Също така е много вероятно след

приемането в тези държави-членки на цялата регулаторна рамка за използването на PNR данни, правилата по отношение на защитата на данните и по отношение на мерките, чрез които се гарантира сигурността на предаването на данни, да се окажат различни. В резултат на това е възможно да бъдат създадени до 27 доста различни системи. Това ще доведе до различни нива на защита на личните данни в рамките на ЕС, несъвършенства в сигурността, увеличаване на разходите и правна несигурност както за въздушните превозвачи, така и за пътниците.

Поради това предложението има за цел да хармонизира разпоредбите на държавите-членки относно задълженията на въздушните превозвачи, извършващи полети между трета държава и територията на поне една държава-членка, да предават PNR данни на компетентните органи с цел предотвратяване, разкриване, разследване и наказателно преследване на престъпления, свързани с тероризъм, и на тежки престъпления. Предложението не изисква от въздушните превозвачи да събират допълнителна информация от пътниците или да запазват каквито и да е данни, нито изисква от пътниците да предоставят на въздушните превозвачи допълнителни данни, освен тези, които вече се предоставят.

Налагането на тези законови задължения на въздушните превозвачи е необходимо поради описаните по-долу причини.

PNR данните позволяват на правоприлагащите органи да идентифицират „неизвестни“ до този момент лица, т.е. лица, които преди това не са били подозирани за участие в сериозни престъпления и тероризъм, но за които анализ на данните сочи, че може да участват в такова престъпление и които следва да бъдат подложени на допълнителна проверка от компетентните органи. Идентифицирането на такива лица помага на правоприлагащите органи да предотвратяват и разкриват тежки престъпления, включително терористични актове. За постигането на това правоприлагащите органи имат нужда да използват PNR данни както в реално време за преглед на PNR данните с оглед на предварително определени критерии за оценка на това кои „неизвестни“ до този момент лица трябва да бъдат проучени допълнително, така и за изпреварващи действия с цел анализ и създаване на критерии за оценка.

Анализът на PNR данни може например да покаже кои са най-обичайните маршрути за трафик на хора или наркотици и това може да бъде включено в критериите за оценка. Съпоставянето на PNR данните в реално време с такива критерии може доведе до предотвратяване или разкриване на престъпления. Конкретен пример, даден от държава-членка в областта на трафика на хора, е случай, при който чрез анализ на PNR данни е била разкрита група от трафиканти на хора, която е действала по един и същи маршрут. Трафикантите използвали фалшиви документи за регистрация за вътрешен полет и автентични документи за регистрация за друг полет за трета държава, като двете регистрации били извършвани едновременно. След като бъдат допуснати в залата за заминаващи полети, те се качвали на самолета, изпълняващ вътрешен полет. Разкриването на тази мрежа за трафик на хора би било невъзможно без PNR данни.

По този начин едновременното използване на PNR данни в реално време и за изпреварващи действия дава възможност на правоприлагащите органи да разглеждат заплахата от тежки престъпления и тероризъм и от друга перспектива, освен чрез обработването на други категории лични данни: както е обяснено по-долу, обработката

на лични данни от правоприлагащите органи чрез съществуващи и планирани мерки на равнище ЕС като например Директивата за предварителна информация за пътниците¹², Шенгенската информационна система (ШИС) и Шенгенската информационна система от второ поколение (ШИС II) не дават възможност на правоприлагащите органи да разкриват „неизвестни“ заподозрени по начина, по който това става при анализ на PNR данните.

На второ място PNR данните могат да подпомогнат правоприлагащите органи за предотвратяване, разкриване, разследване и наказателно преследване на тежки престъпления, включително терористични актове, след извършването на престъпление. За постигането на това правоприлагащите органи имат нужда да използват PNR данни в реално време за съпоставяне на тези данни с различни бази данни с „известни“ издирвани лица и предмети. За правоприлагащите органи е необходимо също така да използват PNR данните за последващи действия с цел събиране на доказателства и, ако е уместно, откриване на съучастници на престъпници и разкриване на престъпни мрежи.

Така например данните за кредитна карта, които представляват част от PNR данните, могат да са полезни за правоприлагащите органи за идентифициране и доказване на връзката между дадено лице и известен престъпник или престъпна организация. Една държава-членка даде за пример случай на трафик на хора и наркотици в голям мащаб в държава-членка и трети държави. Картели внасяли наркотици до няколко дестинации в Европа. Те използвали т.нар. „мулета“ — лица, които поглъщат наркотици, за да ги пренесат през границата. Самите „мулета“ били жертви на трафик на хора. Престъпниците били разкрити въз основа на PNR данни, тъй като закупували билетите с откраднати кредитни карти. В резултат на това в държавата-членка били извършени арести. Въз основа на тези разкрития бил създаден критерий за оценка, който от своя страна довел до допълнителни арести в други държави-членки и трети държави.

Накрая, използването на PNR данни преди пристигането на пътниците позволява на правоприлагащите органи да извършат оценка и по-задълбочена проверка само на тези лица, за които въз основа на обективни критерии за оценка и предишен опит може да се предположи, че представляват заплаха за сигурността. Това улеснява пътуването на всички други пътници и намалява риска от това на влизане в ЕС пътниците да бъдат подложени на проверка въз основа на незаконни критерии като националност или цвят на кожата, които правоприлагащите органи, включително митнически и гранични служители, могат погрешно да свържат с рискове за сигурността.

Предложените мерки водят до събиране и обработване на PNR данни от правоприлагащите органи и поради това имат отражение върху правото на неприкосновеност на личния живот и защита на данните. Ето защо, както е обяснено по-долу, предложението е внимателно ограничено по обхват и съдържа строги мерки за защита с цел да се гарантира спазването на принципа на пропорционалност.

Редица фактически обстоятелства подкрепят необходимостта от използването на PNR данни в ограничена степен и при спазване на стриктни гаранции за защита на данните. Това е отразено в оценката на въздействието, която придружава настоящото предложение. При липсата на хармонизирани разпоредби относно събирането и

¹² Директива 2004/82/ЕО от 29.8.2004 г.

обработването на PNR данни на равнище ЕС, няма подробна статистическа информация относно степента, в която тези данни спомагат за предотвратяване, разкриване, разследване и наказателно преследване на тежки престъпления и тероризъм. Необходимостта от използване на PNR данни в този контекст обаче се потвърждава от информацията от трети държави и от държави-членки, които вече използват PNR данни за целите на правоприлагането.

Опитът на тези държави сочи, че използването на PNR данни е довело до значим напредък в борбата по-специално срещу трафика на наркотици и хора и срещу тероризма, както и до по-добро опознаване на терористичните и други престъпни групи. По отношение на наркотиците държавите-членки посочват, че по-голямата част от извършените конфискации на наркотици се дължат на използването на PNR данни в реално време и за изпреварващи действия. Белгия съобщи, че 95 % от всички извършени през 2009 г. конфискации на наркотици са се дължали изключително или предимно на обработката на PNR данни. Швеция съобщи, че 65—75% от всички извършени през 2009 г. конфискации на наркотици са се дължали изключително или предимно на обработката на PNR данни. Става въпрос за 278,9 килограма кокаин и допълнителни количества хероин и други наркотици. Обединеното кралство съобщи за конфискуването на 212 килограма кокаин и 20 килограма хероин за срок от 6 месеца през 2010 г. благодарение изключително или предимно на обработката на PNR данни.

- **Общ контекст**

На 6 ноември 2007 г. Комисията прие предложение за Рамково решение на Съвета относно използването на резервационни данни на пътниците (PNR) за целите на правоприлагането¹³ (наричано по-нататък „предложението от 2007 г.“). Предложението бе подробно обсъдено в работните групи на Съвета, а постигнатият по време на дискусиите напредък беше одобрен от Съвета по правосъдие и вътрешни работи през януари, юли и ноември 2008 г. Обсъжданията на предложението в работните групи позволиха да се постигне консенсус по повечето от разпоредбите в предложението¹⁴.

С влизането в сила на Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) на 1 декември 2009 г. предложението на Комисията, което все още не беше прието от Съвета, загуби актуалност. Настоящото предложение замества това от 2007 г. и се основава на разпоредбите на ДФЕС. Настоящото предложение взема предвид препоръките на Европейския парламент, посочени в неговата резолюция от ноември 2008 г.¹⁵ и отразява последния етап от обсъжданията в работните групи на Съвета по предложението от 2009 г. Предложението взема предвид и становищата Европейският надзорен орган по защита на данните¹⁶, Работната група по член 29 за защита на данните¹⁷ и Агенцията за основните права¹⁸.

- **Съществуващи разпоредби в областта на предложението**

¹³ COM(2007) 654.

¹⁴ Документ на Съвета 5618/2/09 REV 2, 29.6.2009 г.

¹⁵ P6_TA (2008)0561.

¹⁶ ОВ С 110, 1.5.2008 г.

¹⁷ Становище № 145 от 5.12.2007 г.

¹⁸ http://fra.europa.eu/fraWebsite/attachments/FRA_opinion_PNR_en.pdf

PNR данните се различават от предварителната информация за пътниците (API) и двете понятия не бива да се бъркат. API данните представляват биографична информация, взета от машинночетимата част на паспорта, която съдържа името, мястото на раждане и гражданството на лицето, номера на паспорта и датата, на която изтича валидността му. Предвид това те са различни от PNR данните и са с по-ограничен обхват от тях.

В ЕС използването на API се урежда от директивата за API¹⁹. Според директивата API данните се предоставят на органите за граничен контрол по искане на всяка държава-членка за полети, влизащи на територията на ЕС, за целите на подобряване на граничния контрол и борба с незаконната имиграция. Въпреки че директивата разрешава тяхното използване за целите на правоприлагането, това е възможно само ако са изпълнени определени критерии. Така, въпреки че правоприлагащите органи в някои случаи използват API данни за идентифициране на заподозрени и издирвани лица, тези данни се използват главно като инструмент за удостоверяване на самоличността и за гранично управление. Освен това API данните не дават възможност на правоприлагащите органи да извършат оценка на пътниците и поради това не улесняват разкриването на „неизвестни“ до този момент престъпници или терористи.

Целта на **Шенгенската информационна система (ШИС)** е да поддържа обществената сигурност, включително националната сигурност, в Шенгенското пространство. ШИС е централизирана информационна система, която се състои от национална част, разположена във всяка участваща държава, и техническа поддръжка във Франция. Държавите-членки могат да сигнализируют за лица, които се издирват, за да бъдат екстрадирани; за чужденци, на които да бъде отказано влизане; за изчезнали лица; за свидетели или за лица, за които е издадена съдебна призовка; за превозни средства, които подлежат на допълнителни проверки; за изгубени или откраднати превозни средства, документи и огнестрелни оръжия; и за подозрителни банкноти.

Целта на **Визовата информационна система (ВИС)** е двойка: да помогне за прилагането на обща визова политика, като улеснява разглеждането на заявленията за виза и проверките по външните граници и едновременно с това да допринася за предотвратяването на заплахи за вътрешната сигурност на държавите-членки. Това е централизирана информационна система, която се състои от национална част, разположена във всяка участваща държава, и техническа поддръжка във Франция. ВИС ще използва биометрична съпоставителна система, с която ще се гарантира надеждно сравняване на дактилоскопични отпечатъци. Тя ще бъде въведена на външните граници за извършване на проверки на самоличността на притежателите на визи. Системата ще съдържа данни за заявленията за визи, снимки, дактилоскопични отпечатъци, решения на органите, издаващи визите, и връзки между заявленията, които са свързани помежду си.

По този начин подобно на API, ШИС и ВИС се използват главно като инструменти за удостоверяване на самоличността и за гранично управление и са полезни само ако самоличността на заподозрения е известна. Тези инструменти не са полезни нито за извършване на оценка по отношение на лица, нито за откриване на „неизвестни“ престъпници или терористи.

¹⁹ Директива 2004/82/ЕО от 29.8.2004 г.

Между ЕС и САЩ, Канада и Австралия са подписани споразумения, ограничени до въздушните превози, за предаване на данни PNR в контекста на борбата срещу транснационалната организирана престъпност и тероризма. Те изискват от въздушните превозвачи, събиращи PNR данни на пътниците за свои собствени търговски цели, да предават тези данни на компетентните органи на Съединените американски щати, Канада и Австралия. Предвижда се тези три споразумения да бъдат предоговорени през 2011 г. Други държави, по-конкретно Южна Корея и Япония също са заявили, че искат да проведат преговори за такива споразумения. Комисията очерта основните елементи на бъдещата политика на ЕС в тази област в съобщението си от 21 септември 2010 г. „Относно глобалния подход за предаване на резервационни данни на пътниците (PNR данни) на трети държави“²⁰. Настоящото предложение напълно съответства на политиката, определена в това съобщение.

- **Съгласуваност с други политики и цели на ЕС**

Мерки на ЕС, насочени пряко към действия, които физически се случват на границата, са Шенгенската информационна система (ШИС)²¹, Шенгенската информационна система от второ поколение (ШИС II)²², Визовата информационна система (ВИС)²³ и очакваната система за влизане/излизане и програма за регистрирани пътници.

Въпреки, че PNR данните са данни, свързани с пътуване, те се използват основно като криминално разузнавателно средство, а не като инструмент за проверка на самоличността. Те се използват преди преминаването на граничен контролно-пропускателен пункт, а не на самия пункт. Основната цел на използването на PNR данни е борбата с тероризма и тежките престъпления, а не борбата с незаконната имиграция и улесняването на граничния контрол.

Предложението няма да промени или накърни действащите правила на ЕС относно начина на провеждане на граничен контрол или правилата на ЕС, уреждащи влизането на територията на Съюза и напускането ѝ. Предложението ще съществува наред с тези правила и няма да е в разрез с тях.

- **Въздействие върху основните права**

Предложението е в пълно съответствие с общата цел за създаване на европейско пространство на свобода, сигурност и правосъдие. Поради естеството на предложените разпоредби настоящото предложение бе подробно разгледано с цел да се гарантира, че неговите разпоредби са съвместими с основните права и по-специално с правото на защита на личните данни, залегнало в член 8 от Хартата на основните права на ЕС, като това е отразено в оценката на въздействието, придружаваща настоящото предложение. Предложението е в съответствие и с член 16 от ДФЕС, който гарантира на всеки правото на защита на личните данни.

²⁰ COM(2010) 492.

²¹ Конвенция за прилагане на споразумението от Шенген от 14 юни 1985 г. между правителствата на държавите от Икономическия съюз Бенелюкс, Федерална република Германия и Френската република за постепенното премахване на контрола по техните общи граници, ОВ L 239, 22.9.2000 г., стр. 19.

²² Регламент (ЕО) № 1987/2006, Решение 2007/533/ПВР, Регламент (ЕО) № 1986/2006.

²³ Решение 2004/512/ЕО на Съвета, Регламент (ЕО) № 767/2008 на Съвета, Решение 2008/633/ПВР на Съвета. Вж. също Декларацията относно борбата с тероризма, Европейски съвет, 25.3.2004 г.

Предложението е съвместимо с принципите на защита на данните и неговите разпоредби са в съответствие с Рамково решение 2008/977/ПВР на Съвета относно защитата на личните данни, обработвани в рамките на полицейското и съдебното сътрудничество по наказателноправни въпроси²⁴ („Рамково решение 2008/977/ПВР“). Това включва на лицата да бъде дадено право на достъп, коригиране, заличаване и блокиране, както и право на обезщетение и съдебна защита. Освен това, за да се съобрази с принципа на пропорционалност, в някои области предложението ще съдържа по-строги правила за защита на данните от Рамково решение 2008/977/ПВР.

В частност обхватът на предложението е строго ограничен и правоприлагащите органи имат право да използват PNR данни само за целите на борбата с точно определени тежки престъпления, които освен това трябва да бъдат наказуеми с лишаване от свобода за поне три години в държавата-членка. В допълнение, за да се гарантира, че данните на невинни и незаподозряни лица ще бъдат обработвани във възможно най-малка степен, някои аспекти от обхвата на предложението, свързани със създаването и прилагането на критериите за оценка, бяха допълнително ограничени до тежки престъпления, които освен това са транснационални по своя характер, т.е. такива, които са неразривно свързани с пътуване и по този начин с типа на данните, които се обработват. Предложението позволява запазването на PNR данни за срок не по-дълъг от 5 години, след изтичането на който данните трябва да бъдат заличени. Освен това на данните трябва да бъде осигурена анонимност след много кратък период от 30 дни, тъй като използването на PNR данните за изпреварващи действия е възможно въз основа на анонимни данни след края на този срок. Събирането и използването на чувствителни данни, които пряко или косвено разкриват расата или етническия произход на лицето, неговите религиозни или философски убеждения, политически възгледи, членство в синдикати, здраве или сексуален живот, е забранено. Наред с това предложението предвижда, че решение, взето от държава-членка, което създава неблагоприятни правни последици за дадено лице или сериозно го засяга, не трябва да се взема въз основа единствено на автоматизирана обработка на PNR данни. Освен това подобно решение не може при никакви обстоятелства да се основава на расата или етническия произход на лицето, нито на неговите религиозни или философски убеждения, политически възгледи, членство в синдикати, здраве или сексуален живот. В допълнение превозвачите трябва да предават PNR данните изключително чрез т.нар. метод „push“, което означава, че държавите-членки няма да имат пряк достъп до информационните системи на превозвачите. Държавите-членки могат да предават PNR данни на трети държави единствено при много ограничени обстоятелства и само въз основа на оценка на всеки отделен случай. За да се осигури ефективност и високо ниво на защита на данните, държавите-членки са длъжни да гарантират, че за даването на указания и наблюдението как се обработват PNR данните отговаря независим национален надзорен орган (орган за защита на данните). От държавите-членки се изисква също така да създадат специално единно звено (звено за данни за пътниците), което да отговаря за обработването и защитата на данните. Всички действия по обработването на PNR данни трябва да се записват или документират от това звено за данни за пътниците с цел проверка на законосъобразността на обработката на данните, самонаблюдение и гарантиране на подходяща цялост на данните и сигурност на обработката на данните. Държавите-членки трябва също да гарантират, че пътниците са ясно и точно информирани за събирането на PNR данни и за своите права.

²⁴ ОВ L 350, 30.12.2008 г., стр. 60.

Поради това предложението не само е в съответствие със съществуващите правила и принципи за защита на данните, а съдържа и редица предпазни мерки, чрез които се гарантира пълно съответствие с принципа на пропорционалност и високо ниво на защита на основните права.

2. КОНСУЛТАЦИЯ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ И ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

• Консултация със заинтересованите страни

Методи на консултиране, основни целеви сектори и общ профил на участниците в консултацията

През декември 2006 г. при изготвянето на предложението от 2007 г. Комисията се допита до всички заинтересовани страни чрез въпросник. Въпросникът бе изпратен на всички държави-членки, органите за защита на данните на държавите-членки, Европейския надзорен орган по защита на данните, Асоциацията на европейските авиокомпании (АЕА), Асоциацията за въздушен транспорт на Америка (АТА), Международната асоциация на въздушните превозвачи (IACA), Асоциацията на европейските регионални авиокомпании (ERA) и Международната асоциация за въздушен транспорт (IATA). Отговорите бяха обобщени в оценката на въздействието, която придружаваше предложението от 2007 г. Впоследствие Комисията покани държавите-членки на среща, по време на която представители на държавите-членки имаха възможност да обменят становища.

След приемането на предложението от 2007 г. всички заинтересовани страни публикуваха своите позиции по него. На 20 ноември 2008 г. Европейският парламент прие резолюция относно предложението²⁵. Държавите-членки изразиха своите позиции чрез обсъжданията в работните групи на Съвета²⁶. Становища представиха и Европейският надзорен орган по защита на данните²⁷, Работната група по член 29 за защита на данните²⁸ и Агенцията за основните права²⁹.

Обобщение на отговорите

Основните критики, изразени в резолюцията на Европейския парламент бяха, че необходимостта от предложените действия не е достатъчно добре доказана. Парламентът постави под въпрос това дали предложението отговаря на необходимия стандарт за обосноваване на намеса в правото на защита на данните. В резолюцията Парламентът изрази загриженост, че не е била оценена добавената стойност на предложението в контекста на други инициативи относно границите. Що се отнася до защитата на данните Парламентът призова за ясно ограничаване на целта и подчерта необходимостта само определени органи да имат достъп до PNR данните. Накрая

²⁵ P6_TA (2008)0561.

²⁶ Документ на Съвета 17024/09, 2.12.2009 г.

²⁷ ОВ С 110, 1.5.2008 г.

²⁸ Съвместно становище по предложението за рамково решение на Съвета относно използването на резервационните данни на пътниците (PNR данни) за целите на правоприлагането, представено от Комисията на 6 ноември 2007 г. (WP 145, 5.12.2007 г.), http://ec.europa.eu/justice/policies/privacy/docs/wpdocs/2007/wp145_en.pdf.

²⁹ http://fra.europa.eu/fraWebsite/attachments/FRA_opinion_PNR_en.pdf.

Парламентът изрази опасения, че предложеният метод за автоматично оценяване на PNR данните чрез използване на базирани на факти критерии за оценка, които са предварително определени, представлява много широко използване на данните и подчерта, че такава оценка не трябва в никакъв случай да води до „профилиране“ въз основа на чувствителни данни.

Работната група по член 29 за защита на данните счете, че предложението е непропорционално и може да нарушава правото на защита на данните. Групата постави под въпрос режима за защита на данните, тъй като Рамково решение 2008/977/ПВР не обхваща вътрешната обработка на данни. Групата счете, че необходимостта от предложението не е доказана в достатъчна степен, че срокът на запазване на данните (13 години) е непропорционален, както и че за предаването на данни трябва да се използва единствено методът „push“.

Европейският надзорен орган по защита на данните се усъмни дали необходимостта и пропорционалността на предложението са доказани предвид обстоятелството, че предложението засяга събирането на данни на невинни лица. Той разкритикува предложението като допринасящо за създаването на „общество под наблюдение“ и заедно с това постави под въпрос режима за защита на данните, тъй като Рамково решение 2008/977/ПВР не обхваща вътрешната обработка на данни. В частност Европейският надзорен орган по защита на данните предложи органите, които ще имат достъп до PNR данни, и условията за предаване на данни на трети държави да бъдат по-добре дефинирани.

Агенцията за основните права също беше на мнение, че необходимостта и пропорционалността на предложението не са доказани и счете, че в предложението трябва да се съдържат повече гаранции за избягване на профилирането въз основа на чувствителни данни.

Становища по предложението дадоха и някои асоциации на авиокомпаниите, а именно Международната асоциация за въздушен транспорт (IATA) и Асоциацията на европейските авиокомпаниите (AEA). Те разкритикуваха предимно предвидената в предложението децентрализирана структура и подчертаха, че за превозвачите би било изгодно да се въведе централизирано събиране на данни. Те разкритикуваха също така избора на метода „push“ и призоваха за това изборът на метод за предаване да бъде оставен на превозвачите.

Процесът на консултации оказва значително влияние върху законодателното предложение. Въпреки че няколко заинтересовани страни не бяха убедени в необходимостта от използването на PNR данни, всички те се съгласиха, че наличието на законодателство на равнище ЕС е за предпочитане пред изграждането на различни национални системи в областта на PNR данните. Консултациите доведоха също така до ограничаване на целта за използване на данните в борбата срещу престъпления, свързани с тероризъм, и на тежки престъпления, както и до ограничаване на обхвата на предложението до въздушния транспорт. Беше избран строг режим на защита на данните с точно определен период на запазване и забрана за използването на чувствителни данни — например данни, разкриващи расата или етническия произход на дадено лице, неговите религиозни или философски убеждения, политически възгледи, членство в синдикати, здраве или сексуален живот. Предпочетен беше методът „push“, наред със строги ограничения за последващото предаване на данни на трети държави.

- **Събиране и използване на експертни становища**

Не бяха необходими външни експертни становища.

- **Оценка на въздействието**

Комисията извърши посочената в работната програма оценка на въздействието³⁰.

В оценката на въздействието бяха разгледани четири основни варианта на политика, всеки от които с две променливи:

Вариант А, при който не се предприемат действия по въпроса на равнище ЕС и статуквото се запазва.

Вариант В, при който се определя структурата на система за събиране и обработване на PNR данни, с подвариант В.1: децентрализирано събиране и обработване на данни от държавите-членки и подвариант В.2: централизирано събиране и обработване на данни на равнище ЕС.

Вариант С, при който се разглежда ограничаването на целта на предложените мерки, с подвариант С.1: достъп единствено с оглед предотвратяване, разкриване, разследване и наказателно преследване на престъпления, свързани с тероризъм, и на тежки престъпления или подвариант С.2: достъп с оглед предотвратяване, разкриване, разследване и наказателно преследване на престъпления, свързани с тероризъм, и на тежки престъпления, както и с оглед на други цели на политиката.

Вариант D, при който се разглеждат видовете транспорт, които да бъдат обхванати от предлаганите мерки, с подвариант D.1: обхващане единствено на въздушните превозвачи или подвариант D.2: обхващане на въздушните, морските и железопътните превозвачи.

Вариантите на политика бяха оценени по следните критерии: сигурност в рамките на ЕС, защита на личните данни, разходи за публичните органи, разходи за превозвачите/конкуренция на вътрешния пазар и насърчаване на всеобхватен подход.

Заклучението на оценката на въздействието беше, че най-добрият вариант на политика е законодателно предложение за пътуванията със самолет, в което се предвижда децентрализирано събиране на PNR данни с цел предотвратяване, разкриване, разследване и наказателно преследване на престъпления, свързани с тероризъм, и на други тежки престъпления (комбинация от подварианти В1, С1 и D1). По този начин сигурността в ЕС ще се повиши, като същевременно въздействието върху защитата на личните данни се ограничи до минимум, а разходите се запазят на приемливо ниво.

3. ПРАВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

- **Обобщение на предлаганите мерки**

³⁰ SEC(2011) 132.

Предложението има за цел да хармонизира разпоредбите на държавите-членки относно задълженията на въздушните превозвачи, извършващи полети между трета държава и територията на поне една държава-членка, да предават данни PNR на компетентните органи с цел предотвратяване, разкриване, разследване и наказателно преследване на престъпления, свързани с тероризъм, и тежки престъпления. Всяко обработване на PNR данни въз основа на настоящото предложение ще е в съответствие с правилата за защита на данните, посочени в Рамково решение 2008/977/ПВР.

- **Правно основание**

ДФЕС, по-специално член 82, параграф 1, буква г) и член 87, параграф 2, буква а).

- **Принцип на субсидиарност**

На правоприлагащите органи трябва да бъдат предоставени ефективни средства, с които да водят борба срещу тероризма и тежките престъпления. Тъй като повечето тежки престъпления и терористични актове са свързани в някаква степен с международни пътувания, за органите е необходимо да използват PNR данни за защита на вътрешната сигурност на ЕС. Освен това разследванията с цел предотвратяване, разкриване, разследване и наказателно преследване на престъпления, свързани с тероризъм, и на тежки престъпления, провеждани от компетентните органи на държавите-членки, до голяма степен зависят от международното и трансграничното сътрудничество.

Предвид свободното движение на хора в Шенгенското пространство е необходимо всички държави-членки да събират, обработват и обменят PNR данни, за да се избегнат пропуски в сигурността. При съвместни и съгласувани действия тази мярка ще допринесе за повишаване на сигурността на ЕС.

Предприемането на действие на равнище ЕС ще спомогне да се осигурят хармонизирани разпоредби за съблюдаване на защитата на данните в държавите-членки. Наличието на различни системи в държавите-членки, които вече са създали подобни механизми или ще го направят в бъдеще, може да се отрази неблагоприятно на въздушните превозвачи, които ще трябва евентуално да се съобразяват с няколко потенциално разминаващи се национални изисквания, като например изискванията относно вида информация, която да се предава, или условията, при които тази информация трябва да бъде предадена на държавите-членки. Тези различия могат също така да навредят на ефективното сътрудничество между държавите-членки за целите на предотвратяване, разкриване, разследване и наказателно преследване на престъпления, свързани с тероризъм, и на тежки престъпления.

Тъй като целите на настоящото предложение не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен от държавите-членки, а могат да бъдат по-добре постигнати на равнище ЕС, може да се заключи, че ЕС не само има правомощия да предприеме действие, но е и в по-добра позиция да направи това, отколкото държавите-членки, действащи самостоятелно. Следователно предложението е в съответствие с принципа на субсидиарност, както е предвидено в член 5 от Договора за Европейския съюз.

- **Принцип на пропорционалност**

Предложеното систематично събиране, анализ и задържане на PNR данни за полетите до ЕС от трети държави при спазване на стриктни мерки за защита на данните ще

доведе до по-успешно предотвратяване, разкриване, разследване и наказателно преследване на престъпления, свързани с тероризъм, и на тежки престъпления и е необходимо, за да се отговори на тези заплахи за сигурността.

Обхватът на предложението е ограничен до елементите, които изискват хармонизиран подход на ЕС, включително определяне на начините, по които държавите-членки могат да използват PNR данните, сведенията, които трябва да се събират, целите, за които информацията може да се използва, съобщаването на данните между звената за PNR на държавите-членки и техническите условия за това съобщаване.

Предложената мярка е директива. Изборът на децентрализирана система означава, че държавите-членки ще имат възможност да изберат как да създадат системите си за PNR, както и сами да вземат решение за техническите им аспекти.

В съответствие с принципа на пропорционалност, установен в член 5 от Договора за Европейския съюз, настоящото предложение не надхвърля това, което е необходимо и пропорционално за постигане на своите цели.

- **Избор на инструмент**

Предложен инструмент: директива.

Други средства не са подходящи поради следната причина:

Целта на мярката е сближаване на законодателствата на държавите-членки, така че не би било уместно да се приеме инструмент, различен от директива.

4. ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ БЮДЖЕТА

Предложението няма отражение върху бюджета на ЕС.

5. ДОПЪЛНИТЕЛНА ИНФОРМАЦИЯ

- **Симулация, пилотна фаза и преходен период**

Във връзка с предложението е предвиден преходен период под формата на двегодишен период на прилагане. Ще има и преходен период за събиране на PNR данни с цел в рамките на 6 години от влизането в сила на директивата да се постигне събиране на данни за всички полети.

- **Териториално приложение**

Адресати на предложената директива ще бъдат държавите-членки. Прилагането на директивата за Обединеното кралство, Ирландия и Дания ще бъде определено съгласно разпоредбите на Протоколи № 21 и № 22, приложени към Договора за функционирането на Европейския съюз.

- **Клауза за преглед/преизглеждане/изтичане на срока на действие**

Предложението включва клауза за преглед на действието на директивата четири години след датата на транспонирането ѝ, както и специален преглед на възможността за

разширяване на нейното приложно поле с цел да обхване и PNR данни на пътници, използващи вътрешни за ЕС полети.

Предложение за

ДИРЕКТИВА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

относно използването на резервационни данни на пътниците за предотвратяване, разкриване, разследване и наказателно преследване на престъпления, свързани с тероризъм, и на тежки престъпления

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 82, параграф 1, буква г) и член 87, параграф 2, буква а) от него,

като взеха предвид предложението на Комисията,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет³¹,

като взеха предвид становището на Комитета на регионите³²,

след консултации с Европейския надзорен орган по защита на данните,

в съответствие с обикновената законодателна процедура,

като има предвид, че:

- (1) На 6 ноември 2007 г. Комисията прие предложение за рамково решение на Съвета относно използването на резервационни данни на пътниците (PNR) за целите на правоприлагането³³. С влизането в сила на Договора от Лисабон на 1 декември 2009 г. обаче предложението на Комисията, което все още не беше прието от Съвета, загуби актуалност.
- (2) В документа „Стокхолмска програма — отворена и сигурна Европа в услуга и за защита на гражданите“³⁴ Комисията беше приканена да представи предложение за използването на резервационни данни на пътниците за предотвратяване, разкриване, разследване и наказателно преследване на престъпления, свързани с тероризъм, и на тежки престъпления.
- (3) Комисията очерта някои от основните елементи на бъдещата политика на ЕС в тази област в съобщението си от 21 септември 2010 г. „Относно глобалния

³¹ ОВ С [...], [...], стр. [...].

³² ОВ С [...], [...], стр. [...].

³³ COM(2007) 654.

³⁴ Документ на Съвета 17024/09, 2.12.2009 г.

подход за предаване на резервационни данни на пътниците (PNR данни) на трети държави³⁵.

- (4) С Директива 2004/82/ЕО на Съвета от 29 април 2004 г. относно задължението на въздушните превозвачи да съобщават данни на пътниците³⁶ се регламентират действията на въздушните превозвачи по предаването на предварителна информация за пътниците на компетентните национални органи с цел подобряване на граничния контрол и борба с незаконната имиграция.
- (5) PNR данните са необходими за ефективно предотвратяване, разкриване, разследване и наказателно преследване на престъпления, свързани с тероризъм, и на тежки престъпления и по този начин за укрепване на вътрешната сигурност.
- (6) PNR данните помагат на правоприлагащите органи да предотвратяват, разкриват, разследват и преследват по наказателен път тежки престъпления, включително терористични актове, като съпоставят данните с различни бази данни с издирвани лица и предмети, да събират доказателства и, ако е уместно, да откриват съучастници на престъпници и да разкриват престъпни мрежи.
- (7) PNR данните позволяват на правоприлагащите органи да идентифицират „неизвестни“ до този момент лица, т.е. лица, които преди това не са били подозирани за участие в сериозни престъпления и тероризъм, но за които анализ на данните сочи, че може да участват в такова престъпление и които следва да бъдат подложени на допълнителна проверка от компетентните органи. Използването на PNR данни дава възможност на правоприлагащите органи да разглеждат заплахата от тежки престъпления и тероризъм и от друга перспектива, освен чрез обработването на други категории лични данни. Все пак, за да се гарантира, че обработването на данни на невинни и незаподозряни лица остава възможно най-ограничена, аспектите на обработката на PNR данни, свързани със създаването и прилагането на критериите за оценка, следва да бъдат допълнително ограничени до тежки престъпления, които освен това са транснационални по своя характер, т.е. такива, които са неразривно свързани с пътуване и по този начин с типа данни, които се обработват.
- (8) Обработването на лични данни трябва да бъде пропорционално на конкретната цел, свързана със сигурността, към постигането на която е насочена настоящата директива.
- (9) Използването на PNR данни едновременно с предварителната информация за пътниците в някои случаи има добавена стойност, свързана с това, че подпомага държавите-членки при проверката на самоличността на дадено лице и по този начин укрепва значимостта на тези данни за правоприлагането.
- (10) Следователно за целите на предотвратяването, разкриването, разследването и наказателното преследване на престъпления, свързани с тероризъм, и тежки престъпления от основно значение е всички държави-членки да въведат разпоредби, установяващи задължения за въздушните превозвачи, които

³⁵

COM(2010) 492.

³⁶

ОВ L 261, 06.8.2004 г., стр. 24.

извършват полети до или от територията на държавите-членки на Европейския съюз.

- (11) Въздушните превозвачи вече събират и обработват PNR данни на своите пътници с търговска цел. Настоящата директива не налага на въздушните превозвачи никакво задължение да събират или запазват каквито и да е допълнителни данни на пътниците, нито задължава пътниците да предоставят каквито и да е данни в допълнение към тези, които те вече предоставят на въздушните превозвачи.
- (12) Определението за престъпления, свързани с тероризъм, следва да бъде взето от членове 1—4 от Рамково решение 2002/475/ПВР на Съвета относно борбата срещу тероризма³⁷. Определението за тежко престъпление следва да бъде взето от член 2 от Рамково решение 2002/584/ПВР на Съвета от 13 юни 2002 г. относно европейската заповед за арест и процедурите за предаване между държавите-членки³⁸. Държавите-членки обаче могат да изключат от обхвата му леките престъпления, за които предвид техните съответни системи на наказателно правосъдие обработката на PNR данни съгласно настоящата директива не би било в съответствие с принципа на пропорционалност. Определението за тежко транснационално престъпление следва да бъде взето от член 2 от Рамково решение 2002/584/ПВР на Съвета и Конвенцията на ООН срещу транснационалната организирана престъпност.
- (13) PNR данните следва да се предават на специално единно звено (звено за данни за пътниците) в съответната държава-членка с цел да се гарантира яснота и да се намалят разходите за въздушните превозвачи.
- (14) Съдържанието на всички списъци с изисквани PNR данни, които трябва да получи звеното за данни за пътниците, следва да бъдат изготвени с оглед на законните изисквания на публичните органи, за да служат за предотвратяване, разкриване, разследване и наказателно преследване на престъпления, свързани с тероризъм, и на тежки престъпления, като по този начин се подобрява вътрешната сигурност в рамките на Съюза и се защитават основните права на гражданите, по-специално неприкосновеността на личния живот и защитата на личните данни. Тези списъци не следва да съдържат лични данни, които биха могли да разкрият расата или етническия произход, политическите възгледи, религиозните или философските убеждения, членството в синдикални организации на съответното лице, нито данни, свързани със здравето или сексуалния му живот. PNR данните следва да съдържат данни за резервацията на пътника и маршрута на пътуването му, които позволяват на компетентните органи да откриват самолетни пътници, представляващи риск за вътрешната сигурност.
- (15) Понастоящем съществуват два възможни метода за предаване на данни: методът „pull“, при който компетентните органи на държавата, изискваща данните, могат да получат достъп („да влязат“) до системата за резервации на въздушния превозвач и да извлекат (pull – „дърпам“) копие на изискваните данни, и методът

³⁷ ОВ L 164, 22.6.2002 г., стр. 3. Решение, изменено с Рамково решение 2008/919/ПВР на Съвета от 28 ноември 2008 г., ОВ L 330, 9.12.2008 г., стр. 21.

³⁸ ОВ L 190, 18.7.2002 г., стр. 1.

„push“ („бутам“), според който въздушните превозвачи предават исканите PNR данни на органите, които ги изискват. Смята се, че методът „push“ осигурява по-висока степен защита на данните и следва да бъде задължителен за всички въздушни превозвачи.

- (16) Комисията подкрепя насоките на Международната организация за гражданска авиация (ИКАО) за PNR данните. На тези насоки следва да се основава приемането на поддържаните формати за предаване на PNR данни на държавите-членки от въздушните превозвачи. Това оправдава защо тези поддържани формати на данни, както и съответните протоколи, приложими за предаването на данни от въздушните превозвачи, следва да се приемат в съответствие с процедурата по консултиране, предвидена в Регламент (ЕС) № ... на Европейския парламент и на Съвета [.....]
- (17) Държавите-членки следва да вземат всички необходими мерки, за да позволят на въздушните превозвачи да изпълнят задълженията си по настоящата директива. Държавите-членки следва да предвидят възпиращи, ефективни и пропорционални санкции, включително финансови санкции за въздушните превозвачи, които не спазват своите задължения относно предаването на PNR данни. При наличие на повтарящи се сериозни нарушения, които биха могли да подкопаят основните цели на настоящата директива, тези санкции могат в изключителни случаи да включват мерки като спиране, отнемане и конфискуване на превозното средство или временно суспендиране или отнемане на разрешителното за дейност.
- (18) Всяка държава-членка е отговорна за оценката на потенциалните заплахи, свързани с престъпления, свързани с тероризъм, и тежки престъпления.
- (19) Като се отчита в пълна степен правото на защита на личните данни и правото на недискриминация, не следва да се взема решение, което създава неблагоприятни правни последици за дадено лице или сериозно го засяга, въз основа единствено на автоматизирана обработка на PNR данни. Освен това подобно решение не следва в никакъв случай да се основава на расата или етническия произход на лицето, нито на неговите религиозни или философски убеждения, политически убеждения, членство в синдикати, здраве или сексуален живот.
- (20) Държавите-членки следва да споделят с други държави-членки получаваните от тях PNR данни, когато такова предаване е необходимо за предотвратяване, разкриване, разследване и наказателно преследване на престъпления, свързани с тероризъм, и на тежки престъпления. Разпоредбите на настоящата директива следва да не засягат други инструменти на Съюза за обмен на информация между полицейските и съдебните органи, включително Решение 2009/371/ПВР на Съвета от 6 април 2009 г. за създаване на Европейска полицейска служба (Европол)³⁹ и Рамково Решение 2006/960/ПВР на Съвета от 18 септември 2006 г. за опростяване обмена на информация и сведения между правоприлагащите органи на държавите-членки на Европейския съюз⁴⁰. Този обмен на PNR данни между правоприлагащите и съдебните органи следва да се ръководи от правилата относно полицейското и съдебното сътрудничество.

³⁹ ОВ L 121, 15.5.2009 г., стр. 37.

⁴⁰ ОВ L 386, 29.12.2006 г., стр. 89.

- (21) Периодът, през който се запазват PNR данните, следва да бъде пропорционален на целите на предотвратяване, разкриване, разследване и наказателно преследване на престъпления, свързани с тероризъм, и на тежки престъпления. Поради естеството на данните и тяхното използване е необходимо PNR данните да се съхраняват за период от време, който е достатъчно дълъг за извършване на анализ и използване при разследвания. За да се избегне нецелесъобразно използване, е необходимо след определен първоначален период от време на данните да се осигури анонимност и достъпът до тях да е възможен само при много строги и ограничени условия.
- (22) При предаване на специфични PNR данни на компетентен орган и използването им в рамките на конкретно разследване или наказателно преследване на престъпление, запазването на данните от страна на компетентния орган следва да бъде уредено в националното законодателство на държавата-членка, независимо от периодите на запазване, определени в настоящата директива.
- (23) Обработката на PNR данни във всяка държава-членка от страна на звеното за данни за пътниците и от страна на компетентните органи следва да бъде предмет на стандарт за защита на личните данни съгласно националното законодателство, който е в съответствие с Рамково решение 2008/977/ПВР на Съвета от 27 ноември 2008 г. относно защитата на личните данни, обработвани в рамките на полицейското и съдебното сътрудничество по наказателноправни въпроси⁴¹ („Рамково решение 2008/977/ПВР“).
- (24) Като се има предвид правото на защита на личните данни, правата на субектите на данните във връзка с обработването на техните PNR данни, като например правото на достъп, коригиране, заличаване или блокиране, както и правото на обезщетение и съдебна защита, следва да бъдат в съответствие с Рамково решение 2008/977/ПВР.
- (25) Като се има предвид правото на пътниците да бъдат информирани за обработването на личните им данни, държавите-членки следва да гарантират, че пътниците получават точна информация относно събирането на PNR данни и предаването им на звеното за данни за пътниците.
- (26) Предаването на PNR данни от държавите-членки на трети държави следва да е разрешено единствено въз основа на оценка на всеки отделен случай и в съответствие с Рамково решение 2008/977/ПВР. За да се гарантира защитата на личните данни, това предаване следва да подлежи на допълнителни изисквания, свързани с целта на предаването, качеството, в което действа получаващият орган, и предпазните мерки, приложими за предаването на лични данни на третата държава.
- (27) Националният надзорен орган, създаден в изпълнение на Рамково решение 2008/977/ПВР, следва да носи отговорност за предоставяне на указания и наблюдение как се прилагат и изпълняват разпоредбите на настоящата директива.

⁴¹ ОВ L 350, 30.12.2008 г., стр. 60.

- (28) Настоящата директива не засяга възможността държавите-членки да предвидят съгласно националното си законодателство система за събиране и обработване на PNR данни за цели, различни от описаните в настоящата директива, или от транспортни оператори, различни от описаните в директивата, по отношение на вътрешни полети, при условие че се спазват съответните разпоредби за защита на данните и при условие че националното законодателство съблюдава достиженията на правото на ЕС. Въпросът за събиране на PNR данни за вътрешни полети ще бъде специално обмислен в бъдеще.
- (29) В резултат на правните и техническите различия между отделните национални разпоредби по отношение на обработването на лични данни, включително PNR данни, въздушните превозвачи се сблъскват и ще продължават да се сблъскват с различни изисквания по отношение на вида информация, която трябва да изпратят, както и по отношение на условията, при които тази информация трябва да бъде предоставена на компетентните национални органи. Тези различия могат да навредят на ефективното сътрудничество между компетентните национални органи с цел предотвратяване, разкриване, разследване и наказателно преследване на престъпления, свързани с тероризъм, и на тежки престъпления.
- (30) Тъй като целта на настоящата директива не може да бъде постигната в достатъчна степен от държавите-членки, а може да бъде постигната по-добре на равнище ЕС, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, установен в член 5 от Договора за Европейския съюз. В съответствие с принципа на пропорционалност, изложен в посочения член, настоящата директива не надхвърля необходимото за постигането на тази цел.
- (31) Настоящата директива съблюдава основните права и принципите на Хартата на основните права на Европейския съюз, по-специално правото на защита на личните данни, правото на неприкосновеност на личния живот и правото на недискриминация, защитени съгласно членове 8, 7 и 21 от Хартата, и следва да се прилага по съответен начин. Директивата е съвместима с принципите за защита на данните и нейните разпоредби са в съответствие с Рамково решение 2008/977/ПВР. Освен това, за да се съобрази с принципа на пропорционалност, по някои въпроси директивата ще съдържа по-строги правила за защита на данните от Рамково решение 2008/977/ПВР.
- (32) В частност приложното поле на директивата е ограничено във възможно най-голяма степен, тя позволява запазването на PNR данни за период от време не по-дълъг от 5 години, след което данните трябва да бъдат заличени, след много кратък период от време на данните трябва да бъде осигурена анонимност, събирането и използването на чувствителни данни е забранено. За да се осигури ефективност и високо ниво на защита на данните, държавите-членки са длъжни да гарантират, че за даването на указания и наблюдението как се обработват PNR данните отговаря независим национален надзорен орган. Всички действия по обработването на PNR данни трябва да се записват или документират с цел проверка на законосъобразността на обработката на данните, самонаблюдение и гарантиране на подходяща цялост на данните и сигурност на обработката на данните. Държавите-членки трябва също да гарантират, че пътниците са ясно и точно информирани за събирането на PNR данни и за своите права.

- (33) [В съответствие с член 3 от Протокола (№ 21) относно позицията на Обединеното кралство и Ирландия по отношение на пространството на свобода, сигурност и правосъдие, приложен към Договора за Европейския съюз и към Договора за функционирането на Европейския съюз, тези държави-членки са уведомили за желанието си да участват в приемането и прилагането на настоящата директива] ИЛИ [Без да се засяга член 4 от Протокола (№ 21) относно позицията на Обединеното кралство и Ирландия по отношение на пространството на свобода, сигурност и правосъдие, приложен към Договора за Европейския съюз и към Договора за функционирането на Европейския съюз, тези държави-членки няма да участват в приемането на настоящата директива, няма да бъдат обвързани с нея и тя няма да се прилага спрямо тях].
- (34) В съответствие с членове 1 и 2 от Протокола (№ 22) относно позицията на Дания, приложен към Договора за Европейския съюз и към Договора за функционирането на Европейския съюз, Дания не участва в приемането на настоящата директива, не е обвързана от нея и тя няма да се прилага спрямо Дания,

ПРИЕХА НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

ГЛАВА I

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Член 1

Предмет и приложно поле

1. Настоящата директива предвижда предаването от страна на въздушните превозвачи на резервационни данни на пътниците на международни полети до и от държавите-членки, обработването на тези данни, включително тяхното събиране, използване и запазване от държавите-членки, както и обмена на тези данни между държавите-членки.
2. Събираните в съответствие с настоящата директива PNR данни могат да се обработват единствено за следните цели:
 - а) предотвратяване, разкриване, разследване и наказателно преследване на престъпления, свързани с тероризъм, и на тежки престъпления съгласно член 4, параграф 2, букви б) и в); както и
 - б) предотвратяване, разкриване, разследване и наказателно преследване на престъпления, свързани с тероризъм, и на тежки престъпления съгласно член 4, параграф 2, букви а) и г).

Член 2

Дефиниции

За целите на настоящата директива се прилагат следните определения:

- а) „въздушен превозвач“ означава предприятие за въздушен транспорт с валиден лиценз за дейност или еквивалентен документ, който позволява извършването на превози по въздух на пътници;
- б) „международен полет“ означава всеки редовен или нередовен полет на въздушен превозвач с предвидено кацане на територията на държава-членка, чието място на тръгване е в трета държава, или полет с предвидено тръгване от територията на държава-членка на Европейския съюз, чието местоназначение е в трета държава, включително всички прехвърляния или транзитни полети и в двата случая;
- в) „резервационни данни на пътниците“ (Passenger Name Record — PNR) означава запис на изискванията за пътуване на всеки пътник, в който се съдържа цялата информация, необходима за обработване и контролиране на резервацията от въздушните превозвачи, извършващи резервацията, и от участващите въздушни превозвачи, за всяко пътуване, резервирано от пътник или от негово име, без значение дали данните се съдържат в системи за резервация, системи за контрол на излитанията или сходни системи със същите функционални характеристики;
- г) „пътник“ означава всяко лице освен членовете на екипажа, което е превозвано или на което предстои да бъде превозвано със самолет със съгласието на превозвача;
- д) „системи за резервация“ означава компютризираната инвентарна система на въздушния превозвач, в която се събират резервационни данни на пътниците за обработването на резервациите;
- е) метод „push“ означава метод, при който въздушните превозвачи предават исканите PNR данни на органите, които ги изискват;
- ж) „престъпления, свързани с тероризъм“ са престъпленията съгласно националното законодателство, посочени в членове 1—4 от Рамково решение 2002/475/ПВР на Съвета;
- з) „тежко престъпление“ означава престъпление съгласно националното право, посочено в член 2, параграф 2 от Рамково решение 2002/584/ПВР на Съвета, ако е наказуемо с лишаване от свобода или с мярка за задържане за максимален срок от поне три години съгласно националното законодателство на държава-членка. Държавите-членки обаче могат да изключат от обхвата му леките престъпления, за които предвид техните съответни системи на наказателното правосъдие обработката на PNR данни съгласно настоящата директива не би било в съответствие с принципа на пропорционалност;
- и) „тежки транснационални престъпления“ са престъпленията според националното законодателство, посочени в член 2, параграф 2 от Рамково решение 2002/584/ПВР на Съвета, ако са наказуеми с лишаване от свобода или с мярка за задържане за максимален срок от поне три години съгласно националното право на държава-членка, и ако са:

- i) извършени на територията на повече от една държава;
- ii) извършени в една държава, но са подготвени, планирани, ръководени или контролирани в значителна степен от територията на друга държава;
- iii) извършени в една държава, но в тях участва организирана престъпна група, която извършва престъпна дейност в повече от една държава; или са
- iv) извършени в една държава, но имат значително въздействие в друга държава.

ГЛАВА II

ОТГОВОРНОСТИ НА ДЪРЖАВИТЕ-ЧЛЕНКИ

Член 3

Звено за данни за пътниците

1. Всяка държава-членка създава или определя орган, компетентен за предотвратяване, разкриване, разследване или наказателно преследване на престъпления, свързани с тероризъм, и на тежки престъпления или филиал на такъв орган, който да действа като нейно „звено за данни за пътниците“, отговарящо за събиране на PNR данни от въздушните превозвачи, тяхното съхраняване и анализиране и предаването на резултата от анализа на компетентните органи, посочени в член 5. Служителите на звеното могат да бъдат командировани от компетентните държавни органи.
2. Две или повече държави-членки могат да създадат или определят единен орган, който да изпълнява функцията на тяхно звено за данни за пътниците. Това звено за данни за пътниците се установява в една от участващите държави-членки и се счита за национално звено за данни за пътниците на всяка от участващите държави-членки. Участващите държави-членки се договарят относно условията и реда за работа на звеното за данни за пътниците и спазват изискванията, определени в настоящата директива.
3. В срок до един месец от създаването на звеното за данни за пътниците всяка държава-членка уведомява Комисията за това и може по всяко време да актуализира декларацията си. Комисията публикува тази информация, както и евентуални актуализации, в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Член 4

Обработка на PNR данни

1. PNR данните, предавани от въздушните превозвачи съгласно член 6 във връзка с международни полети, които пристигат на територията на държава-членка или отпътуват от нея, се събират от звеното за данни за пътниците на съответната държава-членка. В случай че PNR данните, предавани от

въздушните превозвачи, включват данни освен тези, изброени в приложението, звеното за данни за пътниците заличава тези данни веднага след получаването им.

2. Звеното за данни за пътниците обработва PNR данни единствено за следните цели:

- а) извършване на оценка на пътниците преди тяхното планирано пристигане или заминаване от държавата-членка с цел да се идентифицират лицата, които може да са участници в престъпление, свързано с тероризъм, или в тежко транснационално престъпление, и за които се налага допълнителна проверка от компетентните органи, посочени в член 5. При извършване на такава оценка звеното за данни за пътниците може да обработва PNR данни въз основа на предварително определени критерии. Държавите-членки гарантират, че всяко съвпадение вследствие на тази автоматизирана обработка се преглежда поотделно по неавтоматизиран начин, за да се провери дали компетентният орган, посочен в член 5, трябва да предприеме действия;
- б) извършване на оценка на пътниците преди тяхното планирано пристигане или заминаване от държавата-членка с цел да се идентифицират лицата, които може да са участници в престъпление, свързано с тероризъм, или в тежко престъпление, за които се налага допълнителна проверка от компетентните органи, посочени в член 5. При извършване на подобна оценка звеното за данни за пътниците може да съпостави PNR данните със съответни бази данни, включително международни и национални бази данни, или с национални версии на бази данни на Съюза, когато те са установени въз основа на правото на Съюза, относно издирвани лица или предмети, или такива, за които има сигнал, съгласно правилата на ЕС и международните и националните правила, приложими към такива документи. Държавите-членки гарантират, че всяко съвпадение вследствие на тази автоматизирана обработка се преглежда поотделно по неавтоматизиран начин, за да се провери дали компетентният орган, посочен в член 5, трябва да предприеме действия;
- в) предоставяне на отговор въз основа на оценка на всеки отделен случай на надлежно мотивирано искане от страна на компетентните органи да им бъдат предоставени PNR данни, обработване в конкретни случаи на PNR данни с цел предотвратяване, разкриване, разследване и наказателно преследване на престъпления, свързани с тероризъм, и на тежки престъпления, както и предоставяне на компетентните органи на резултатите от това обработване; както и
- г) анализ на PNR данни с цел актуализиране или създаване на нови критерии за извършване на оценки за идентифициране на лица, които може да са участници в престъпление, свързано с тероризъм, или в тежко транснационално престъпление съгласно буква а).

3. Посочената в буква а) от параграф 2 оценка на пътниците преди тяхното планирано пристигане в държавата-членка или отпътуване от нея се извършва по недискриминационен начин въз основа на критериите за оценка, установени

от звеното за данни за пътниците в държавата-членка. Държавите-членки гарантират, че критериите за оценка се определят от звеното за данни за пътниците в сътрудничество с компетентните органи, посочени в член 5. Критериите за оценка не следва при никакви обстоятелства да се основават на расата или етническия произход на лицето, нито на неговите религиозни или философски убеждения, политически възгледи, членство в синдикати, здраве или сексуален живот.

4. Звеното за данни за пътниците на държава-членка предава PNR данните или резултатите от обработката на PNR данните за лица, идентифицирани съгласно параграф 2, букви а) и б), за по-нататъшен преглед на съответните компетентни органи на същата държава-членка. Такова предаване следва да се прави само въз основа на оценка на всеки отделен случай

Член 5

Компетентни органи

1. Всяка държава-членка приема списък на компетентните органи, оправомощени да изискват и получават PNR данни или резултатите от обработката на PNR данни от звеното за данни за пътниците, за да анализират тази информация допълнително или да предприемат съответните действия с цел предотвратяване, разкриване, разследване и наказателно преследване на престъпления, свързани с тероризъм, и на тежки престъпления.
2. Компетентните органи са органи, компетентни за предотвратяване, разкриване, разследване и наказателно преследване на престъпления, свързани с тероризъм, и на тежки престъпления.
3. Всяка държава-членка уведомява Комисията за списъка на своите компетентни органи не по-късно от дванадесет месеца след влизането в сила на настоящата директива и може по всяко време да актуализира декларацията си. Комисията публикува тази информация, както и евентуални актуализации, в *Официален вестник на Европейския съюз*.
4. PNR данните или резултатите от обработката на PNR данни, получени от звеното за данни за пътниците, могат да бъдат обработвани допълнително от компетентните органи на държавите-членки единствено с цел предотвратяване, разкриване, разследване и наказателно преследване на престъпления, свързани с тероризъм, и на тежки престъпления.
5. Параграф 4 не засяга националните правомощия на правоприлагащите или съдебните органи в случаите, когато в хода на действия по правоприлагане вследствие на това обработване бъдат разкрити други престъпления или бъдат получени насочващи сигнали за такива.
6. Компетентните органи не вземат никакви решения, които създават неблагоприятни правни последици за дадено лице или сериозно го засягат, въз основа единствено на автоматизирана обработка на PNR данни. Подобни решения не следва да се основават на расата или етническия произход на лицето, нито на неговите религиозни или философски убеждения, политически възгледи, членство в синдикати, здраве или сексуален живот.

Член 6

Задължения на въздушните превозвачи

1. Държавите-членки приемат необходимите мерки, за да гарантират, че въздушните превозвачи предават чрез метода „push“ PNR данните, определени в член 2, буква в) и уточнени в приложението, дотолкова доколкото те вече събират тези данни, в базата данни на националното звено за данни за пътниците на държавата-членка, на чиято територия международният полет ще пристигне или от чиято територия ще отпътува. В случай на съвместно използване на кодове при полети от един или повече въздушни превозвачи,

задължението за предаване на PNR данните за всички пътници от полета следва да е на въздушния превозвач, който осъществява полета. Когато определен полет включва едно или повече междинни кацания на летища на държавите-членки, въздушните превозвачи предават PNR данните на звената за данни за пътниците на всяка от съответните държави-членки.

2. Въздушните превозвачи предават PNR данните по електронен път, като използват общите протоколи и поддържаните формати на данни, които следва да бъдат приети в съответствие с процедурата по член 13 и член 14, или в случай на техническа неизправност по всеки друг подходящ начин, чрез който се гарантира подходящо ниво на сигурност на данните:
 - а) в срок от 24 до 48 часа преди обявеното време за излитане;
както и
 - б) непосредствено преди полета, т.е. след като пътниците са се качили на самолета в подготовка за излитане и вече няма възможност да се качват други пътници.
3. Държавите-членки могат да позволят на въздушните превозвачи да ограничат предаването, посочено в параграф 2, буква б), до актуализиране на предаването, посочено в параграф 2, буква а).
4. Въз основа на оценка на всеки отделен случай, по искане на звеното за данни за пътниците съгласно националното законодателство, въздушните превозвачи предават PNR данни, когато е необходим по-ранен от посочения в параграф 2, буква а) достъп с цел да се реагира на конкретна и действителна заплаха от престъпление, свързано с тероризъм, или тежко престъпление.

Член 7

Обмен на информация между държавите-членки

1. Държавите-членки гарантират, че по отношение на лицата, идентифицирани от звеното за данни за пътниците в съответствие с член 4, параграф 2, букви а) и б), звеното за данни за пътниците предава резултата от обработката на PNR данните на звената за данни за пътниците на други държави-членки в случаите, в които първото звено счита, че това предаване е необходимо за предотвратяване, разкриване, разследване и наказателно преследване на престъпления, свързани с тероризъм, и на тежки престъпления. Звената за данни за пътниците на получаващите държави-членки предоставят тези PNR данни или резултата от обработката на PNR данните на своите съответни компетентни органи.
2. Звеното за данни за пътниците на държава-членка има право да поиска, ако е необходимо, от звеното за данни за пътниците на всяка друга държава-членка да му се предоставят PNR данни, съхранявани в базата данни на това звено в съответствие с член 9, параграф 1, както и да получи, ако е необходимо, резултата от обработката на PNR данните. Искането на такива данни може да се основава на един или на комбинация от елементи на данните, според

преценката на изискващото звено за данни за пътниците за това какво е необходимо в конкретен случай на предотвратяване, разкриване, разследване и наказателно преследване на престъпления, свързани с тероризъм, или тежки престъпления. Звената за данни за пътниците предоставят исканите данни възможно най-скоро заедно с резултата от обработката на PNR данните, ако такъв вече е изготвен в съответствие с член 4, параграф 2, букви а) и б).

3. Звеното за данни за пътниците на държава-членка има право да поиска, ако е необходимо, от звеното за данни за пътниците на всяка друга държава-членка да му се предоставят PNR данни, съхранявани в базата данни на това звено в съответствие с член 9, параграф 2, както и да получи, ако е необходимо, резултата от обработката на PNR данните. Звеното за данни за пътниците може да поиска достъп до определени PNR данни, съхранявани от звеното за данни за пътниците на друга държава-членка, в тяхната цялост и без прикриване на части от тях само при изключителни обстоятелства, в отговор на конкретна заплаха или при конкретно разследване или наказателно преследване на престъпления, свързани с тероризъм, и на тежки престъпления.
4. Компетентните органи на държава-членка могат да поискат директно от звеното за данни за пътниците на която и да е друга държава-членка PNR данни, съхранявани в базата данни на това звено в съответствие с член 9, параграфи 1 и 2, само в случаите, когато това е необходимо за предотвратяването на непосредствена и сериозна заплаха за обществената сигурност. Такива искания следва да са във връзка с конкретно разследване или наказателно преследване на престъпления, свързани с тероризъм, и на тежки престъпления и следва да бъдат мотивирани. Звената за данни за пътниците следва да отговарят на тези искания с приоритет. Във всички останали случаи компетентните органи следва да изпращат своите искания чрез звеното за данни за пътниците на собствената си държава-членка.
5. По изключение, ако за да се отговори на конкретна и действителна заплаха от престъпления, свързани с тероризъм, или тежки престъпления, е необходим достъп до данните на ранен етап, звеното за данни за пътниците на държава-членка има право да поиска по всяко време от звеното за данни за пътниците на друга държава-членка да му предостави PNR данни за полети, които пристигат на територията на тази държава-членка или отпътуват от нея.
6. За обмен на информация по този член може да се използва всеки от съществуващите канали за международно сътрудничество в областта на правоприлагането. Отправянето на искане и обменът на информация се осъществяват на езика, приложим за използвания канал. При извършването на уведомления съгласно член 3, параграф 3, държавите-членки съобщават на Комисията и подробни данни за точките за контакт, до които могат да бъдат изпращани искания в неотложни случаи. Комисията съобщава на държавите-членки съдържанието на получените уведомления.

Член 8

Предаване на данни на трети държави

Държава-членка може да предава PNR данни и резултатите от обработването на PNR данни на трета държава единствено въз основа на оценка на всеки отделен случай и ако:

- а) са изпълнени условията, посочени в член 13 от Рамково решение 2008/977/ПВР на Съвета,
- б) предаването е необходимо за целите на настоящата директива, посочени в член 1, параграф 2 и
- в) третата държава даде съгласие да предава данните на друга трета държава единствено, когато това е необходимо за целите на настоящата директива, посочени в член 1, параграф 2 и единствено с изричното разрешение на държавата-членка.

Член 9

Срок на запазване на данните

1. Държавите-членки гарантират, че PNR данните, предоставени от въздушните превозвачи на звеното за данни за пътниците, се пазят в база данни към звеното за данни за пътниците за срок от 30 дни след тяхното предаване на звеното на първата държава-членка, на/от чиято територия международният полет пристига или отпътува.
2. След изтичане на срока от 30 дни от предаването на PNR данните на звеното за данни за пътниците, посочен в параграф 1, данните се пазят от звеното за срок от още пет години. През този период всички елементи на данните, които могат да послужат за идентифициране на пътника, за когото се отнасят PNR данните, следва да бъдат прикрити. Тези PNR данни с осигурена анонимност ще са достъпни само за ограничен брой служители на звеното за данни за пътниците, които са специално оправомощени да извършват анализ на PNR данни и да разработват критерии за оценка в съответствие с член 4, параграф 2, буква г). Достъп до пълните данни за пътниците ще се разрешава само от ръководителя на звеното за данни за пътниците за целите на член 4, параграф 2, буква в) и в случаите, когато има разумно основание да се счита, че това е необходимо за провеждане на разследване и в отговор на конкретна и действителна заплаха или риск или за конкретно разследване или наказателно преследване.

За целите на настоящата директива елементите на данните, които могат да послужат за идентифициране на пътника, за когото се отнасят PNR данните, и които следва да бъдат филтрирани и прикрити, са:

- име(на), включително имената на други пътници, фигуриращи в резервационните данни, и броят на пътниците, пътуващи заедно, фигуриращи в резервационните данни;
- адрес и информация за връзка;
- общи забележки, доколкото съдържат информация, която може да послужи за идентифициране на пътника, за когото се отнасят PNR данните; както и

– събрана предварителна информация за пътниците.

3. Държавите-членки гарантират, че PNR данните се заличават след изтичане на срока, посочен в параграф 2. Това задължение не засяга случаите, в които определени PNR данни са предадени на компетентен орган и се използват в рамките на конкретни разследвания или наказателни преследвания на престъпления. В тези случаи запазването на такива данни от компетентния орган се урежда от националното право на държавата-членка.
4. Съвпаденията в резултат от съпоставянето, посочено в член 4, параграф 2, букви а) и б), се съхраняват от звеното за данни за пътниците само за времето, което е необходимо за информиране на компетентните органи за наличието на съвпадение. Когато обаче, след преглед по неавтоматизиран начин на открито при автоматизирано съпоставяне съвпадение се окаже, че резултатът е отрицателен, той все пак се съхранява с цел да се избегнат бъдещи „фалшиви“ съвпадения. Това съхраняване може да бъде за максимален период от три години, освен ако основните данни не са вече заличени съгласно параграф 3 след изтичането на петте години, като в този случай записът се пази до заличаване на основните данни.

Член 10

Санкции срещу въздушни превозвачи

Държавите-членки гарантират в съответствие с националното си право, че са предвидени възпиращи, ефективни и пропорционални санкции, включително финансови санкции, срещу въздушните превозвачи, които не предоставят данните, изисквани по настоящата директива дотолкова, доколкото тези данни вече са събрани от тях, или които не предоставят данните в необходимия формат или нарушават по друг начин националните разпоредби, приети в съответствие с настоящата директива.

Член 11

Защита на личните данни

1. Всяка държава-членка предвижда, че по отношение на цялото обработване на лични данни съгласно настоящата директива всеки пътник има същото право на достъп, коригиране, заличаване и блокиране и право на обезщетение и съдебна защита, както съгласно разпоредбите в националното право, приети в изпълнение на членове 17, 18, 19 и 20 от Рамково решение 2008/977/ПВР на Съвета. Следователно са приложими разпоредбите на членове 17, 18, 19 и 20 от Рамково решение 2008/977/ПВР на Съвета.
2. Всяка държава-членка предвижда, че разпоредбите в националното право, приети в изпълнение на членове 21 и 22 от Рамково решение 2008/977/ПВР на Съвета по отношение на поверителността на обработката и сигурността на данните, се прилагат и за цялата обработка на лични данни съгласно настоящата директива.
3. Забранява се каквото и да е обработване на PNR данни, разкриващо расата или етническия произход на дадено лице, неговите религиозни или философски убеждения, политически възгледи, членство в синдикати, здраве или сексуален живот. В случай че звеното за данни за пътниците получи PNR данни, които разкриват такава информация, те се заличават незабавно.
4. Цялата обработка на PNR данни от въздушните превозвачи, всяко предаване на PNR данни от звената за данни за пътниците и всички искания от страна на компетентните органи или звената за данни за пътниците на други държави-членки и трети държави, дори ако са получили отказ, се вписват или документират от звеното за данни за пътниците и компетентните органи с цел проверка на законосъобразността на обработката на данните, самонаблюдение и гарантиране на подходяща цялост на данните и сигурност на обработката на данните, по-специално от страна на националните надзорни органи по защита на данните. Тези записи се съхраняват за срок от пет години, освен ако основните данни вече не са заличени в съответствие с член 9, параграф 3 след изтичането на тези пет години, като в този случай записите се пазят до заличаване на основните данни.
5. Държавите-членки гарантират, че въздушните превозвачи, техните представители или други агенти, продаващи билети за превоз на пътници по

въздушни линии, информират пътниците на международни полети по ясен и точен начин в момента на резервацията на полет и в момента на закупуването на билет относно предоставянето на PNR данни на звеното за данни за пътниците, целите на обработката на тези данни, срока на запазване на данните, тяхното възможно използване за предотвратяване, разкриване, разследване и наказателно преследване на престъпления, свързани с тероризъм, и на тежки престъпления, възможността за обмен и споделяне на тези данни, както и относно правата на тези пътници на защита на данните, по-специално относно правото им да подадат жалба до национален надзорен орган по защита на данните по техен избор. Държавите-членки предоставят на обществеността достъп до същата информация.

6. Забранява се всяко предаване на PNR данни от звената за данни за пътниците и компетентните органи на частни субекти в държавите-членки или в трети държави.
7. Без да се засяга член 10 държавите-членки приемат подходящи мерки, за да гарантират пълното прилагане на разпоредбите на настоящата директива и в частност постановяват ефективни, пропорционални и възпиращи санкции, които се налагат в случай на нарушаване на разпоредбите, приети в съответствие с настоящата директива.

Член 12

Национален надзорен орган

Всяка държава-членка предвижда, че националният надзорен орган, създаден в изпълнение на член 25 от Рамково решение 2008/977/ПВР, отговаря също така за даване на указания и наблюдение на прилагането на нейна територията на разпоредбите, приети от държавите-членки съгласно настоящата директива. Останалите разпоредби на член 25 от Рамково решение 2008/977/ПВР са приложими.

ГЛАВА IV

МЕРКИ ЗА ПРИЛАГАНЕ

Член 13

Общи протоколи и поддържани формати на данни

1. Всяко предаване на PNR данни от въздушните превозвачи на звената за данни за пътниците за целите на настоящата директива се извършва по електронен път или, в случай на техническа неизправност, чрез други подходящи средства, за срок от една година след приемането на общите протоколи и поддържаните формати на данни съгласно член 14.
2. След изтичането на едногодишния срок от датата на приемането на общите протоколи и поддържаните формати на данни всяко предаване на PNR данни

от въздушните превозвачи на звената за данни за пътниците за целите на настоящата директива се извършва по електронен път чрез сигурни методи под формата на приетите общи протоколи, които са общи за всички предавания, с цел да се гарантира сигурността на данните при предаване, и в поддържан формат с цел да се гарантира, че всички участващи страни могат да ги разчетат. Всички въздушни превозвачи са задължени да изберат и съобщят на звеното за данни за пътниците общия протокол и формата на данните, които възнамеряват да използват за предаване на данните.

3. Комисията съставя и, ако е необходимо, коригира списъка с приетите общи протоколи и поддържани формати на данни в съответствие с процедурата, предвидена в член 14, параграф 2.
4. До въвеждането на посочените в параграфи 2 и 3 приети общи протоколи и поддържани формати за данни в сила остава параграф 1.
5. Всяка държава-членка осигурява приемане на необходимите технически мерки с оглед на това в рамките на една година от датата на приемане на общите протоколи и поддържаните формати на данни тези общи протоколи и формати на данни да могат да се използват.

Член 14

Комитология

1. Комисията се подпомага от комитет („комитета“). Комитетът е комитет по смисъла на Регламент [.../2011/ЕС] от 16 февруари 2011 г.
2. При позоваване на настоящия параграф се прилага член 4 от Регламент [.../2011/ЕС] от 16 февруари 2011 г.

ГЛАВА V

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 15

Транспониране

1. Държавите-членки въвеждат в сила законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими, за да се съобразят с настоящата директива, не по-късно от две години след нейното влизане в сила. Те незабавно съобщават на Комисията текста на тези разпоредби и прилагат таблица на съответствието между разпоредбите и настоящата директива.

Когато държавите-членки приемат тези разпоредби, в тях се съдържа позоваване на настоящата директива или то се извършва при официалното им публикуване. Начинът на позоваване се определя от държавите-членки.

2. Държавите-членки съобщават на Комисията текста на основните разпоредби от националното право, които те приемат в областта, уредена с настоящата директива.

Член 16

Преходни разпоредби

До датата, посочена в член 15, параграф 1, т.е. две години след влизането в сила на настоящата директива, държавите-членки гарантират събиране на PNR данните от най-малко 30 % от всички полети, посочени в член 6, параграф 1. В срок до две години след датата, посочена в член 15, държавите-членки гарантират събиране на PNR данните от най-малко 60 % от всички полети, посочени в член 6, параграф 1. Четири години след датата, посочена в член 15, държавите-членки гарантират събиране на PNR данните от всички полети, посочени в член 6, параграф 1.

Член 17

Преглед

Въз основа на информацията, предоставена от държавите-членки, Комисията:

- а) извършва преглед на осъществимостта и необходимостта от включване на вътрешните полети в обхвата на настоящата директива с оглед на опита, придобит от тези държави-членки, които събират PNR данни за вътрешни полети. Комисията представя доклад на Европейския парламент и Съвета в срок до две години от датата, посочена в член 15, параграф 1;
- б) извършва преглед на действието на настоящата директива и представя доклад на Европейския парламент и Съвета в срок до четири години от датата, посочена в член 15, параграф 1. Този преглед обхваща всички елементи на настоящата директива, като специално внимание се отделя на спазването на стандарта за защита на личните данни, продължителността на срока на запазване на данните и качеството на оценките. Той съдържа и статистическата информация, събрана съгласно член 18.

Член 18

Статистически данни

1. Държавите-членки подготвят набор от статистически данни за PNR данните, предоставени на звената за данни за пътниците. Тези статистически данни обхващат като минимум броя извършени идентификации на лица, които може да са участници в престъпление, свързано с тероризъм, и тежко престъпление съгласно член 4, параграф 2, както и броя предприети последващи действия по правоприлагане, които включват използването на PNR данни, групирани по въздушен превозвач и местоназначение.

2. Тази статистика не съдържа лични данни. Тя се изпраща на Комисията ежегодно.

Член 19

Връзка с други инструменти

1. Помежду си държавите-членки могат да продължат да прилагат двустранни или многостранни споразумения или спогодби за обмен на информация между компетентните органи, които са в сила при приемането на настоящата директива, доколкото тези споразумения или спогодби са съвместими с настоящата директива.
2. Настоящата директива не засяга задълженията и ангажиментите на Съюза по силата на двустранни и/или многостранни споразумения с трети държави.

Член 20

Влизане в сила

Настоящата директива влиза в сила на двадесетия ден след този на публикуването ѝ в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Адресати на настоящата директива са държавите-членки в съответствие с Договорите.

Съставено в Брюксел на [...]година.

За Европейския парламент
Председател

За Съвета:
Председател

ПРИЛОЖЕНИЕ

Резервационни данни на пътниците, събирани от въздушните превозвачи

- (1) Записващ имената на пътника PNR локатор
- (2) Дата на резервация/издаване на билета
- (3) Дата(и) на планирано пътуване
- (4) Име(на)
- (5) Адрес и информация за връзка (телефонен номер, електронен адрес)
- (6) Пълна информация за плащането, включително адрес на фактуриране
- (7) Пълен маршрут на пътуване за конкретни PNR данни
- (8) Информация за редовни пътници
- (9) Пътническа агенция/туроператор
- (10) Пътнически статус на пътника, включително потвърждения, регистрационен статус, информация за неявяване на пътник за полет или за пътник без резервация, който си купува билет в последния момент
- (11) Разделена PNR информация
- (12) Общи забележки (включително всяка налична информация за непридружавани непълнолетни лица под 18 години като име и пол на лицето, възраст, говорим(и) език(ци), име и данни за контакт с настойника при заминаване и връзка с непълнолетното лице, име и данни за контакт с настойника при пристигане и връзка с непълнолетното лице, агент при заминаване и пристигане)
- (13) Информация от полето за издаване на билета, включително номер на билета, дата на издаване и еднопосочни билети и информация от полето Automated Ticket Fare Quote (цена на билета)
- (14) Номер на мястото и друга информация за мястото
- (15) Информация за споделянето на кодовете
- (16) Пълна информация за багажа
- (17) Брой и други имена на пътници в PNR данните
- (18) Събрана предварителна информация за пътниците (API)
- (19) Всички промени във времето на PNR данните, номерирани от 1 до 18